

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 71/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen al-Holin leiriltä palaajista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mari Rantasen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 71/2019 vp:

Onko al-Holin leiriltä Syyriasta palannut Suomeen henkilöitä ja onko Suomi ollut osallisena näiden henkilöiden paluun järjestämisessä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kansainvälinen yhteisö on viime vuodet koordinoitunut toimiaan ISIS/ISIL-järjestöä vastaan. Toiminta järjestöä vastaan perustuu YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmiin. Järjestö on syylistynyt lukuisiin ihmisoikeusloukkauksiin ja sotarikoksiin, mukaan lukien etniset puhdistukset. Toiminta ISIS/ISIL-järjestöä vastaan on ollut tuloksellisesta, ja se on joutunut vetäytymään keskeisiltä kannatusalueiltaan. Tämän seurauksena myös vierastaistelijoita on vangittu, ja osa heidän perheistään on päätenyt Koillis-Syyrian kurdialueelle al-Holin leiriin.

Al-Holin leirillä on myös aikuisia ja lapsia, jotka ovat Suomen kansalaisia. Al-Holin leiriä ylläpitää paikallinen kurdihallinto, eikä se salli vapaata liikkumista leirille tai sieltä ulos.

Leirillä olevien suomalaisten tilanteen selvittämiseksi on tehty kuluneiden kuukausien aikana poikkihallinnollista yhteistyötä. Alueen olosuhteita on selvitetty alueella toimivien järjestöjen avulla ja leirille on toimitettu myös humanitaarista apua. Ulkoministeriö on ollut yhteydessä muihin Pohjoismaihin ja asiasta on keskusteltu myös muiden EU-jäsenvaltioiden kanssa. Myös kurdihallinnon edustajien kanssa on käyty epävirallisia keskusteluja sen selvittämiseksi, mitä suunnitelmia hallinnolla on leirille koottujen henkilöiden suhteen.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 71/2019 vp

Liikkumisvapaus on perustuslaissa turvattu oikeus, ja perustuslaki turvaa jokaiselle Suomen kansalaiselle oikeuden palata Suomeen. Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaan keneltäkään ei saa evätä oikeutta tulla sen valtion alueelle, jonka kansalainen hän on. Suomen lainsäädäntö ei mahdollista kansalaisuuden menettämistä muutoin kuin kansalaisuuslaissa säädetyillä edellytyksillä.

Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti Suomen ulkomaan edustustot antavat ulkomailla oleskeleville suomalaisille konsulipalvelulaissa (498/1999) säädetyin edellytyksin palveluita, riippumatta siitä, mikä on mahdollisesti ollut heidän motiivinsa matkustaa ulkomaille. Konsulipalvelulaissa säädetyin mukaisesti ulkoasiainhallinto ei kuitenkaan vastaa kotiuttamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Leirillä olevien lasten humanitaarinen tilanne on erityisen huolestuttava. Asiaa käsiteltäessä on otettava täysimääräisesti huomioon Suomen kansainväliset sopimusvelvoitteet mm. lapsen oikeuksista.

Al-Holin leirillä olevien aikuisten osalta on otettava huomioon, että yksi oikeusvaltion keskeisistä periaatteista on syyttömyysolettama. Suomi on pyrkinyt selvittämään, millaisia oikeustoi-mia Pohjois-Syyrian kurdihallinto suunnittelee leirillä olevia aikuisia kohtaan. Euroopan ihmis-oikeussopimuksessa ja perustuslaissa taataan jokaiselle oikeus oikeudenmukaiseen oikeuden-käyntiin.

Suomalaisessa oikeusvaltiossa on aina keskeistä myös kansalaisten turvallisuuden takaaminen. Kansalaisten turvallisuus ja turvallisuuden kokemus ovat suomalaisen demokratian ja hyvin-vointiyhteiskunnan ydintä.

Asiassa pyritään löytämään sellainen ratkaisu, joka turvaa niin lasten oikeuksien toteutumisen, oikeudellisten näkökohtien huomioimisen mahdollisten tapahtuneiden rikosten osalta kuin kaikkien kansalaisten turvallisuuden takaamisen.

Hallituksen tiedossa ei ole, että al-Holin leiriltä olisi palannut henkilöitä Suomeen.

Helsingissä 5.9.2019

Ulkoministeri Pekka Haavisto